

इयत्ता : नववी

विषय : भूगोल

(शालेय वर्ष 2020-21 साठी फक्त)

अ.क्र	प्रकरण नाव/ घटक नाव	पृष्ठ क्र.	कॉलम	स्वयंअध्ययनासाठी ठेवण्यात आलेला आशय	स्वयंअध्ययन आशयाबद्दल तपशील/ अभिप्राय/ सुचना
1	१. वितरणाचे नकाशे	१ व २	२ १, २	नकाशाशी मैत्री.....जिल्ह्यामध्ये कोणत्या देशाला लोकसंख्येचे वितरण खूप कमी आहे? (सोबतचे २ नकाशे)	अंतर्गत मूल्यमापनासाठी विचारात घेणे
		३	१ व २	आकृती १.२ (अ) व (ब) मध्ये अमरावती जिल्ह्यातील.....लोकसंख्येची घनता ३०० प्रति चौतकमी पेक्षा कमी असणाऱ्या तालुक्यांची नावे सांगा.	“
		५	१ व २	नकाशाशी मैत्री..... कोणती पद्धत वापरून हा नकाशा काढला आहे?	“
2	२. अंतर्गत हालचाली	१६	२	शोधा पाहू!..... भूकंपलहरींप्रमाणे आहे ते ओळखा.	“
		१६	२	पहा बरे जमते का? त्यांचे कार्य कसे चालते ते तुमच्या शब्दांत लिहा.	“
		१७	२	नकाशाशी मैत्री..... भूकंपक्षेत्र, ज्वालामुखीचे वितरण आणि भूपट्ट सीमा यांचा सहसंबंध जोडा.	“
3	३. बाह्यप्रक्रिया भाग-१	२३	१	सांगा पाहू!..... तुमची कोणती कारणे सयुक्तिक आहेत, हे शिक्षकांकडून जाणून घ्या.	“
4	४. बाह्यप्रक्रिया भाग-२	३०	१	सांगा पाहू..... नदी म्हणजे काय?	“

		३१	१	पहा बरे जमते का?..... छायाचित्रांखालील चौकटीत लिहा.	“
		३२	२	पहा बरे जमते का?..... कोणत्या कार्यामुळे तयार झाली असावीत ते लिहा.	“
		३३	२	जरा डोके चालवा..... तशी हिमनदी वाहताना दिसेल का?	“
		३४	२	पहा बरे जमते का?..... यांपैकी कोणत्या कार्यातून निर्माण झाली असावीत, ते लिहा.	“
		३५	२	* खालील आकृत्या कोणत्या..... अवशिष्ट भाग असल्यास रंगवा.(सोबतच्या आकृत्या)	“
		३६	२	पहा बरे जमते का?..... याची माहिती आंतरजालाच्या साहाय्याने मिळवा.	“
		३५	१ व २	भारत व वन्यजीवन..... कोणत्या कारणांमुळे त्यांचा अधिवास या भागात असेल?	“
		३६	२	पहा बरे जमते का?..... कोणत्या ठिकाणी ते शक्य आहे, याचे सादरीकरण तयार करा.	“
		३८	१	जरा विचार करा त्यांची नावे काय?	“
		३८	२	पहा बरे जमते का?..... कोणत्या कार्यामुळे तयार झाली असावीत, ते त्या छायाचित्रांखालील चौकटीत लिहा.	“
5	५. वृष्टी	४३	२	जरा विचार करा..... तुम्ही काय कराल?	“

		४५	२	सांगा पाहू..... आकृतीचा विचार करता तुमच्या जिल्ह्यातील पर्जन्यमानाबाबत अंदाज करा व चर्चा करा.	“
		४६ व ४७	२ १	आकृती ५.२ मध्ये दिलेल्या जागतिक पर्जन्य..... ऑस्ट्रेलिया खंडात केवळ पूर्व किनारपट्टीला पावसाचे प्रमाण कशामुळे जास्त असेल?	“
		४७	१	जरा विचार करा..... जास्त पावसाचे प्रदेश उष्ण कटिबंधातच मोठ्या प्रमाणावर का आहेत?	“
		४८	२	पहा बरे जमते का?..... आम्ल पर्जन्याच्या होणाऱ्या दुष्परिणामांची माहिती मिळवा.	“
6	६. सागरजलाचे गुणधर्म	५०	१	सांगा पाहू!..... तापमानात कोणता फरक पडत असेल?	“
		५०	२	सांगा पाहू!..... किती खोलीनंतर सागरजलाचे तापमान सर्वत्र स्थिर राहते?	“
		५१	१	जरा डोके चालवा गेले असते तर काय झाले असते?	“
		५३	२	नकाशाचे निरीक्षण करून खालील..... जागतिक स्तरावर क्षारतेत फरक पडण्याचे कारण काय असावे, याबद्दल चर्चा करा.	“
7	७. आंतरराष्ट्रीय वारंषा	५७	१ व २	सांगा पाहू!..... सिडनी आणि लंडन येथील वारंषा का फरक पडला असावा?	“
		५९	१	जरा विचार करा..... कोणता वार बरोबर असेल? का?	“

		६१	१	सांगा पाहू!..... तिकिटावरून तुम्हांला काय समजले?	“
8	८. अर्थशास्त्राशी परिचय	६६	२	पहा बरे जमते का?..... पाच कलमी कार्यक्रम आखा.	“
9	९. व्यापार	६८	१ व २	सांगा पाहू..... तुम्ही केशकर्तनालयात जाऊन केस कापून घेता व त्यासाठी तुम्ही मोबदला देता. तो का?	“
		७०	१	जरा डोके चालवा..... त्यामागील कारणे शोधा.	“
		७२	१ व २	सांगा पाहू!..... परिसरातील शेतकऱ्यांच्या शेतमालाला चांगला भाव मिळण्यासाठी तुम्ही कोणते उपाय सुचवाल?	“
		७३	१	करून पहा..... (५) बिस्किटे (तक्ता पूर्ण)	“
10	१०. नागरीकरण	७५	१ व २	सांगा पाहू!..... गावाच्या संदर्भात आणखी काय काय बदल घडतील असे तुम्हांला वाटते?	“
		७६	२	पहा बरे जमते का?..... कोणते ते जाणून घ्या.	“
		७७	१	पहा बरे जमते का?..... छोटे नगर यांचा झालेला विस्तार याविषयी माहिती मिळवा.	“
		७७	२	पहा बरे जमते का?..... स्थलांतराच्या कारणांचा शोध घ्या.	“

		७८	२	जरा डोके चालवा..... या नागरीकरणाच्या समस्यांवर उपाय सुचवणारा परिच्छेद लिहा.	“
		७९	१ व २	जरा विचार करा..... जल, वायू व ध्वनी प्रदूषणांमुळे आरोग्यावर कोणकोणते विपरीत परिणाम होतात?	“
		७९	२	पहा बरे जमते का?..... खालील चित्रांचे निरीक्षण करून प्रत्येकी पाच वाक्ये लिहा. (सोबतची पाच चित्रे)	“
11	११. वाहतूक व संदेशवहन	८२	१	थोडे आठवूया.....नळमार्ग-(तक्ता पूर्ण)	“
		८२	१ व २	सांगा पाहू!..... त्यासाठी तुमच्याजवळ दहा दिसवांचा कालावधी आहे.	“

J. L. L.

विशेषाधिकारी, भूगोल

महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती व
अभ्यासक्रम संशोधन मंडळ, 'बालभारती'
सेनापती बापट मार्ग, पुणे-४११००४